SVEA HOVRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Yttrande

Datum	Diarienummer
2026-10-22	HSV 2026/681

Mark- och miljööverdomstolen

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan
(dnr LI2026/01167)

Mark- och miljööverdomstolens inställning

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, har granskat förslaget utifrån de utgångspunkter som domstolen har att bevaka. I vissa delar har domstolen synpunkter som kan kräva ytterligare överväganden. Domstolen avstyrker delvis förslaget såvitt avser införandet av en bestämmelse om byggsanktionsavgift.

Skälen för Mark- och miljööverdomstolens inställning

Allmänna synpunkter

Mark- och miljööverdomstolen noterar att förslaget innebär att nuvarande bestämmelser om klimatdeklaration ska upphävas vid utgången av mars 2027 medan de nya bestämmelserna enligt förslaget ska träda i kraft först den 1 januari 2028 respektive 1 januari 2030. Övervägandena och konsekvenserna i fråga om stegvis införande är kortfattat beskrivna och har fokus på konsekvenserna för delar av byggbranschen medan eventuella fördelar med ett komplett införande för andra berörda, som exempelvis energiexperter och byggnadsnämnderna, inte nämns. Vidare är övervägandena i fråga om att upphäva bestämmelserna om klimatdeklaration redan vid utgången av mars 2027 kortfattade och främst motiverat med olika aktörers, bl.a. Boverkets, behov av att få tillräcklig tid att anpassa rutiner och verktyg. Konsekvenserna av de olika alternativen bör utredas och redovisas mer utförligt och med en mer allsidig belysning av för- respektive nackdelar för samtliga berörda.

Synpunkter beträffande vissa bestämmelser

När det gäller införandet av bestämmelsen i 9 kap. 105 a plan- och bygglagen (2010:900) framgår av författningskommentaren att byggnadsnämnden antingen kan fatta ett separat beslut i frågan, om ett högre gränsvärde begärs innan en ansökan lämnas in, eller fatta beslut i bygglovet. Den aktuella bestämmelsen kräver närmare överväganden. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att de närmare förutsättningarna, det vill säga att prövning kan ske efter ansökan eller efter yrkande i ett ärende om bygglov, och formerna för sådana beslut bör framgå redan av lagtext. Möjligheten till ett bindande beslut i förväg för avvikelser beträffande tekniska egenskapskrav avviker från systematiken i plan- och bygglagen i övrigt. För det fall en bestämmelse om möjlighet till avvikelse i förväg ändå införs bör liknande begränsningar i giltighetstid som i övrigt gäller enligt plan- och bygglagen övervägas, se 9 kap. 42 § och 9 kap. 115 § plan- och bygglagen. Förslaget innehåller vidare inga överväganden i fråga om hur klagorätten påverkas beroende på i vilken form beslutet fattas eller eventuella författningsförslag för att begränsa klagorätten med hänsyn till detta.

När det gäller införandet av bestämmelsen i 9 kap. 26 a § plan- och byggförordningen (2011:338) om byggsanktionsavgift har Mark- och miljööverdomstolen inga synpunkter i fråga om det första stycket. I det andra stycket föreskrivs en högre byggsanktionsavgift i de fall byggherren skäligen borde ha insett felaktigheten. Mark- och miljööverdomstolen avstyrker ett införande av bestämmelsens andra stycke. Det är för domstolen oklart hur det aktuella stycket ska förhålla sig till bestämmelsen i 11 kap. 53 § plan- och bygglagen. Liknande överväganden som lyftes vid införande av bestämmelserna i 11 kap. 53 § och 53 a § plan- och bygglagen torde också kunna göra sig gällande vid den föreslagna differentieringen av byggsanktionsavgiften.

När det gäller den föreslagna ändringarna av 1 kap. 3 a § plan- och byggförordningen bör eventuella konsekvenser av införandet av den aktuella definitionen av bruttoarea övervägas ytterligare mot bakgrund av att den aktuella termen förekommer även i andra sammanhang, se .tex. 1 kap. 7 § plan- och byggförordningen och Svensk standard, SS 21054:2020.

När det gäller termen användbar golvarea, se förslagets 3 kap. 20 d § och 20 f § plan- och byggförordningen, anges i författningskommentaren att med användbar golvarea avses temperaturreglerad area, A_{temp}. Mot bakgrund av att innebörden av termerna är densamma och att termen temperaturreglerad area, A_{temp}, använts och definierats i Boverkets föreskrifter om energihushållning och värmeisolering i byggnader, BFS 2026:9, bör det övervägas att använda samma term i de nu aktuella bestämmelserna. Mark- och miljööverdomstolen bedömer vidare att det kan vara lämpligt att termen definieras. Om bruttoarea fortsatt ska definieras i 1 kap. 3 a § plan- och byggförordningen bör även denna definition kunna föras in i anslutning till den.

Konsekvenser

I rapporten saknas helt en bedömning och redovisning av förslagens konsekvenser för domstolarna. Dessa bör övervägas och redovisas i den fortsatta beredningen.

I handläggningen av ärendet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten och tekniska rådet Inger Holmqvist.

Föredragande har varit Nina Hedvall Nordebo.

Vibeke Sylten

Nina Hedvall Nordebo